

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

42.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 3-го Июля. — 1847 — Wilno. WTOREK, 3-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 28-го Мая.

Въ Воскресенье, 18-го Мая, Чрезвычайный Полнѣнникъ и Полномочный Министръ Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, Г. *Ингерсоль*, вновь аккредитованный въ семь званій, имѣлъ счастье представляться Государю Императору. Гг. Командоръ *Рибейро да-Сильва*, Повѣренный въ дѣлахъ Его Величества Императора Бразильскаго; *Мерсье*, второй Секретарь Посольства Его Величества Короля Французъ; Графъ *Цепелинъ*, состоящій при миссии Его Величества Короля Виртембергскаго; *Ингерсоль*, Секретарь миссии Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ, и *Санфордъ*, состоящій при той же миссии, также имѣли счастье быть представлены Государю Императору.

Потомъ упомянутыя особы имѣли счастье представляться Его Императорскому Высочеству Государю Наслѣднику Цесаревичу.

Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 12-го Мая, назначены: Волынской Вице-Губернаторъ, Надворный Совѣтникъ *Гайворонскій*, Костромскимъ Вице-Губернаторомъ; чиновникъ особыхъ порученій при Киевскомъ Военномъ, Подольскомъ и Волыскомъ Генераль-Губернаторъ, Каммергеръ, Статскій Совѣтникъ *Львовъ*, Волынскимъ Вице-Губернаторомъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, по Гражданскому Вѣдомству, 14-го Мая, уволенъ отъ службы, по прошению, чиновникъ для особыхъ порученій Министерства Финансовъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Косижевскій*.

— Тѣмъ же Приказомъ, Черниговскому, Полтавскому и Харьковскому Генераль-Губернатору, Генераль-Адъютанту *Косошкину*, повелѣно принять въ свое главное наблюдение Харьковскій Университетъ съ Учебнымъ Округомъ, на правахъ Почетителя.

— Должность Оберъ-Церемоніймейстера при Высочайшемъ Дворѣ, во время пребыванія Графа Воронцова-Дашкова въ отпуску, Высочайше повелѣно испривлять Церемоніймейстеру, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Графу *Борху*.

— На дняхъ поступилъ въ продажу первый выпускъ книги, на Русскомъ языкѣ подъ заглавіемъ: Гражданское Право Царства Польскаго, — *сочиненіе Члена Комисіи составленія законовъ Царства Польскаго, Ординарнаго Профессора С. Петербургскаго Университета Дѣйствительнаго Статскаго Совѣтника Заборовскаго.*

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 28-go Maja.

W Niedzielę, 18-go Maja, Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister Północno-Amerykańskich Stanów-Zjednoczonych, P. *Ingersol*, po raz drugi uwierzytelniony w tymże charakterze, miał zaszczyt przedstawiać się Jego Cesarskiej Mości. P. Komandor *Ribeiro da Silva*, Sprawujący interessa Jego Cesarskiej Mości Cesarza Brazylijskiego; P. *Mercier*, drugi Sekretarz poselstwa Jego Królewskiej Mości Króla Francuzów; Hrabia *Zeppelin*, zostający przy missyi Jego Królewskiej Mości Króla Wirttembergskiego; P. *Ingersol*, Sekretarz missyi Północno-Amerykańskich Stanów-Zjednoczonych, i P. *Sanford*, zostający przy tejże missyi, również mieli zaszczyt być przedstawionymi Jego Cesarskiej Mości.

Następnie rzeczzone wyżej osoby miały zaszczyt przedstawiać się Jego Cesarskiej Wysokości NASTĘPCY TRONU.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 12-go Maja, mianowani: Wołyński Wice-Gubernator, Radzca Dworu *Hajworonński*, Kostromskim Wice-Gubernatorem; Urzędnik do szczególnych poleceń przy Kijowskim Wojennym, Podolskim i Wołyńskim Jenerał-Gubernatorze, Szambelan, Radzca Stanu *Lwów*, Wołyńskim Wice Gubernatorem.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Cywilnym, 14-go Maja, uwolniony został ze służby, na własną prośbę, urzędnik do szczególnych poleceń przy Ministerstwie Skarbu, Rzeczywisty Radzca Stanu *Kostiewski*.

— Przez tenże Dzienny Rozkaz, Czernihowskiemu, Poltawskiemu i Charkowskiemu Jenerał-Gubernatorowi, Jenerał-Adjutantowi *Kokoszkinowi*, rozkazano przyjąć pod swój główny dozór Uniwersytet Charkowski z Naukowym Okręgiem, na prawach Kuratora.

— Obowiązki Wielkiego Mistrza obrzędów przy Najwyższym Dworze, przez czas zostawania Hrabiego Woronцова-Daszkowa na urlopie, Najwyżej rozkazano pełnić Mistrzowi obrzędów, Rzeczywistemu Radczy Stanu Hrabiemu *Borchowi*.

— W tych dniach wyszedł w języku Rossyjskim zeszyt piérwszy dzieła, p d tytułem: Prawo Cywilne Królestwa Polskiego, wydane prz z Członka Komisyi do ułożenia Praw Królestwa Polskiego, Professora Zwyczajnego Uniwersytetu Petersburgskiego, Rzeczywistego Radzcę Stanu *Zaborowskiego*.

7-го Апрѣля выѣхалъ изъ Тифлиса обратно чрезъ Озургетъ въ Трабзондъ, Секретарь-Драгоманъ, присланный сюда Турецкимъ Правительствомъ, для врученія Князю Намѣстнику портрета Его Величества Султана и знаковъ ордена Нишанъ Ифтихара слѣдующимъ лицамъ: Начальнику Гражданскаго Управленія Генераль-Лейтенанту *Ладинскому*, Директору Канцелярїи Намѣстника Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Сафонову*, Директору Секретной и Походной части Канцелярїи Намѣстника Кавказскаго, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Щербинину*, Управлявшему 4-мъ Отдѣленіемъ Черноморской Береговой Линїи Генералъ-Маіору *Брусиллову*, Управляющему Дипломатическою Канцеляріею Статскому Совѣтнику *Лелли*, состоящимъ при сей же Канцелярїи: Надворному Совѣтнику *Ханыкову* и Титулярному Совѣтнику Князю *Воронцову*, чиновнику Канцелярїи Намѣстника Кавказскаго Коллежскому Секретарю *Попаришопуло* и чиновнику особыхъ порученій при Намѣстникѣ Надворному Совѣтнику Барону *Николаи*.

Варшава, 23 Мая (4 Іюня).

Сегодня утромъ, скончался, послѣ непродолжительной болѣзни, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Графъ Стефанъ *Грабовскій*, Членъ Государственнаго Совѣта, бывший Министръ Статсъ-Секретарь по дѣламъ Царства Польскаго.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Ф р а н ц і я .
Парижъ, 25 Мая.

Въ числѣ прошеній, которыя разсматриваемы были третьяго дня палатою депутатовъ, находится одно, которое палата единогласно опредѣлила передать министерству и которое заслуживаетъ вниманіе всѣхъ европейскихъ правительствъ. Г. Жоффри требуетъ въ ономъ, чтобы, во вниманіе къ лучшему составу арміи и семейнымъ пользамъ, тѣ молодые люди, которые не состоятъ на очереди годичнаго рекрутскаго набора, производили соотвѣтственную своему имуществу плату въ пользу тѣхъ, кои лично служатъ въ арміи. Такимъ образомъ жребій и замѣна были бы не нужны.

Въ продолженіи палаты депутатовъ начались пренія по проекту Г. Гле-Бизоена относительно тарифа легкой почты.

— Лордъ Норменби, выѣхавшій уже въ Англію въ слѣдствіе кончины Ирландскаго лорда Намѣстника, никакъ не будетъ замѣщенъ до тѣхъ поръ, пока назначеніе герцога Броли посланникомъ въ Лондонъ не будетъ официально обнародовано, и пока сей послѣдній не отправится въ Лондонъ. Нѣкоторые полагають, что онъ вовсе не поѣдетъ туда.

— Правительство получило извѣстіе, что Турецкій флотъ, подъ начальствомъ Капудана-Паши, вышелъ, 18-го н. м., изъ Дарданеллъ, и направился въ Средиземное Море. Въ слѣдствіе, этого посланы, какъ говорятъ, инструкціи къ принцу Жуэнвильскому, чтобы онъ вышелъ въ море и крейсировалъ между Тунисомъ и Греціею.

— Въ *Courrier Francais* утверждаютъ, что державы, поддерживающія Порту въ несогласіяхъ ея съ Греціею, препроводили въ Диванъ ноту, въ коей открыто возстають противъ дѣйствій Франціи по этому дѣлу, обвиняя ее въ направленіи Греціи на худой путь.

— На этихъ дняхъ множество свидѣтелей было выслушано по дѣлу объ открытіи тайнаго общества и заговора, которымъ занимается юстиція. Кажется планъ, обнаруженный, сколько было возможно, первыми розысканіями, былъ почти во всемъ одинаковъ съ тѣмъ, который пытались исполнить 12 Мая 1839. Не вполне полагаясь, пишутъ въ *Gazette des Tribunaux*, на эти толки, которые, по нашему мнѣнію, открываютъ скорѣе безсмысленные проекты нѣсколькихъ разстроенныхъ умовъ, нежели замыслы дѣйствительнаго и въ особенности удобоисполнимаго заговора, мы должны сказать, что захвачено большое число обличительныхъ бумагъ, и что многія арестованныя лица, отягченныя обвиненіями, сдѣлали важныя показанія.

— Слышно, что Англичане предпримуть новую экспедицію въ Сокотору. Этотъ, островъ, лежащій въ

Дня 7 Квiетня r. b. wyjechał na powrót, przez Ozurget do Trebizondy, Sekretarz-Dragoman, przysłany tu przez Rząd Turecki, dla doręczenia Xięciu Namiestnikowi portretu Jego Sultańskiej Mości, tudzież ozdób orderu Nizan-Istihar następnym osobom: Naczelnikowi Cywilnego Zarządu Jenerał Porucznikowi *Ladzińskiemu*; Dyrektorowi Kancellaryi Namiestnika Kaukaskiego, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Safonowowi*; Dyrektorowi Sekretnej i Podróznej części Kancellaryi Namiestnika Kaukaskiego, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Szczerbiniowi*; Zarządzającemu 4-m Wydziałem Linii nadbrzeżnej Czarnomorskiej, Jenerał-Majorowi *Brusilowowi*; Zarządzającemu Kancellaryą Dyplomatyczną, Radcy Stanu *Lelli*; zostającym przy tejże Kancellaryi: Radcy Dworu *Chanykowowi* i Radcy Honorowemu Xięciu *Woroncowowi*; urzędnikowi Kancellaryi Namiestnika Kaukaskiego, Sekretarzowi Kollegijalnemu *Poparyhopulo*, i urzędnikowi do szczególnych poruczeń przy Namiestniku, Radcy Dworu, Baronowi *Nicolai*.

Warszawa, 23 maja (4 czerwca)..

Дня сегодняшнего з рана, розсталъ сѣ съ тымъ свіатомъ, по короткій chorobie, J.W. Речеыivisty Radzca Tajny Hrabia Stefan *Grabowski*, Członek Rady Państwa, były Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ф р а н ц я .
Paryż, 25 maja.

Pomiędzy petycjami, któremi się onegdaj Izba Deputowanych zajmowała, znajduje się także jedna, którą Izba jednozgodnie przekazała ministerstwu, a która zasługuje na uwagę wszystkich rządów europejskich. P. Joffres żąda w niej, że względu na lepszy skład armii i na interesa familijne, aby ci młodzi ludzie, którzy nie wchodzą do kontyngensu rocznego, uiszczali stosowną do swego majątku opłatę na korzyść tych, którzy osobiście w armii służą. Tym sposobem losowanie i zastępstwo byłyby już niepotrzebne.

— Na dzisiejszym posiedzeniu, Izba Deputowanych rozpoczęła rozprawę nad wnioskiem P. Glais Bizoin względem taryfy poczty listowej.

— Lord Normanby, który już wyjechał do Anglii, w skutku śmierci Lorda Namiestnika Irlandyi, nie będzie zastąpiony przez nikogo, dopóki mianowanie Xięcia Broglie Postem w Londynie nie będzie urzędownie ogłoszonym, i dopóki Xiąże nie uda się pierwszy do Londynu. Niektórzy utrzymują, że ten Xiąże weale się tam nie uda.

— Rząd otrzymał wiadomość, że flota turecka, pod dowództwem Kapudana-Baszy, wyszła 18 Maja z Dardanelów i udała się na morze Śródziemne. W skutek tego posłane zostały, jak powiadają, instrukcje Xięciu Joinville, aby wypłynął na morze i krążył między Tunetem i Grecją.

— *Kuryer Francuzki* utrzymuje, że mocarstwa wspierające Portę w jej nieporozumieniach z Grecją, przesłały Dywanowi notę, w której otwarciu powstają na postępowanie Francyi w tej sprawie, i obwiniają ją, że na złą drogę wprowadziła Grecją.

— W tych dniach liczni świadkowie byli przesłuchiwani w sprawie tyczącej się odkrycia tajnego towarzystwa i spisku, którą się zajmuje sprawiedliwość. Jak się zdaje, plan ten, wykryty ile było podobna z pierwszych badań, nieczem nie różni się od owego, który chciano przeprowadzić do skutku 12 Maja 1839 roku. Nie dowierając zupełnie, piszą w *Gazette des Tribunaux*, tym wieściom, które, podług nas, wykazują raczej niedorzeczność kuszenia się kilku obłąkanych umysłów, aniżeli porządną plan rzeczywistego i mogącego się skutecznie spisku, musimy dodać, że zabrano wielką ilość kompromitujących papierów, i że wiele osób aresztowanych, na których padło ciężkie podejrzenie, uczyniły ważne zeznania.

— Słychać, że Angliacy mają przedsięwziąć nową wyprawę przeciw wyspie Socotora. Wyspa ta, położona w części

Индійскомъ морѣ, въ такъ называемомъ Аравійскомъ заливѣ, составляетъ, своимъ особеннымъ положеніемъ и близостию къ Адену и Моккѣ, гдѣ Англичане уже утвердились, чрезвычайно важный пунктъ для Британіи. Нѣсколько лѣтъ тому назадъ, Англичане предпринимали экспедицію противъ главнаго города на островѣ Тернариды, но она была неудачна. Наученные опытомъ, они составили новый планъ, и должно полагать, что на этотъ разъ предпріятіе ихъ будетъ успѣшно.

— Мегмедъ-Али, который прибудетъ во Францію, по не прежде какъ въ будущемъ году, обѣщавъ прислать во Францію зерноваго хлѣба на 20 милліоновъ Франковъ государственными ассигнаціями.

— Сегодня, по утру, скончался извѣстный банкиръ Ганнеронъ, членъ палаты депутатовъ и полковникъ парижской національной гвардіи.

26 Мая.

Въ *Gazette de France* сообщаютъ, что Королева Христина отправляется не въ Неаполь а въ Римъ, просить Папу, чтобы онъ не давалъ разрѣшенія на расторженіе брака ея дочери Королевы Изабеллы.

— Въ дѣлѣ генерала Кюбьера замѣшаны многія знатныя лица, изъ коихъ кажется боольшая часть будетъ подлежать судебной отвѣтственности.

— Французскій флотъ герцога Жуэвильскаго намѣренъ отплыть, подъ начальствомъ адмирала Мако, бывшаго Морскаго министра, въ Архипелагъ.

— Изъ Алжира получены извѣстія по 15-е с. м. Маршалъ Бюжо, 13 числа соединившись съ остальными колоннами въ пяти часахъ пути къ востоку отъ Барди-Ганиза, двинулся во-внутрь страны. Генералъ Рено покорилъ племена Бу-Семгумъ на югъ.

— По официальнымъ доцессіямъ капитана Брвоа съ острова Отаити, 17 Декабря, отрядъ охотниковъ, проведенный лазутчикомъ, занялъ неприступное укрѣпленіе туземцевъ, Фаутальма, въ то время, когда съ другой стороны сдѣлана была фальшивая атака. Это укрѣпленіе устроено, какъ описываютъ, на крутой скалѣ, въ 100 метровъ вышиною; взойти туда можно было только по высѣченымъ въ скалѣ ступенямъ и съ помощію кольевъ вбитыхъ, съ тою цѣлію, чтобы за нихъ держаться. Лишь только нѣсколько человекъ взобрались туда, тотчасъ укрѣпили веревочную лѣстницу, и какъ осажденные не защищали этой стороны, то отрядъ Французовъ удобно вошелъ въ укрѣпленіе и осажденные сдались въ послѣдующіе дни; въ исходѣ Декабря, на Отаити и Мораѣ признано покровительство Франціи и приступлено къ отобранію оружія у жителей.

— Генералъ Монтолонъ, освобожденный изъ Гамской крѣпости, отправился въ Сѣверную Америку.

— Генералъ Флоресъ прибылъ въ Парижъ.

— Изъ департаментовъ получаютъ утѣшительныя извѣстія о пониженіи въ разныхъ мѣстахъ цѣнъ на хлѣбъ; и въ Парижѣ цѣна хлѣба начинаетъ понижаться.

27 Мая.

Король, Королева и принцесса Аделаида, отправились вчера съ молодымъ принцемъ Виртембергскимъ въ Шантильи.

— Вчера носились слухи, что всѣ министры выйдутъ изъ кабинета, и по сему поводу въ *National* пишутъ слѣдующее: „Недоразумѣнія въ кабинетѣ обнаруживаются съ каждымъ днемъ яснѣе; даже члены обѣихъ палатъ желаютъ, чтобы это положеніе дѣлъ скорѣе окончилось, въ убѣжденіи, что Г. Гизо не можетъ болѣе держаться. Главною причиною перелома есть недоразумѣніе между министромъ иностранныхъ дѣлъ и г-мъ Дюшателемъ, который, хотя и боленъ, однако настоятельно требуетъ, чтобы братъ его назначенъ былъ посланникомъ въ Неаполь, на что Г. Гизо не хочетъ согласиться. Другимъ поводомъ этого перелома можно почитать недоброжелательство къ Франціи лорда Пальмерстона, который прогнѣвалъ даже Короля Лудвика Филиппа. Мы имѣемъ въ рукахъ доказательство, которое намъ поручено обнародовать. Мы знаемъ съ достоверностію, что нѣкоторые доброжелательствующія г-ну Гизо особы совѣтовали ему выйти изъ кабинета, и тѣ же самыя особы старались склонить гр. Моле образовать новый кабинетъ. Сообщаемъ предлагаемый составъ кабинета: Г. Моле, предсѣдатель совѣта и министръ иностранныхъ дѣлъ; Г. Дюфоръ, министръ внутреннихъ дѣлъ; Г. Инполитъ Пасси, финансовъ; Г. Додъ де ла Брюнери, военный министръ; Г. Бильо, флота; Г. Вивьенъ, юстиціи; Г. Дарю, публичныхъ работъ; Г. Сенъ Маркъ Жирар-

морза Индѣйскаго названей одною Аравію, въ окolicy одного Babel-Mandel, przez swe położenie oraz bliskość Adenu i Mokki, gdzie się już Angliacy usadowili, stanowi bardzo ważny punkt dla Anglii. Już przed kilku laty, przedsięwzięli oni wyprawę do Tarnaridy, stolicy tej wyspy, która się nie udała. Naučení doświadczeniem, ułożyli obecnie plan nowy, który im obiecuje pomyslniejsze wypadki.

— Mehmed-Ali, który zawsze ma zamiar zwiedzić Francją, ale dopiero w przyszłym roku, ofiarował się przysłać do Francji zboża za 20 milionów franków w papierach publicznych.

— Znany bankier Ganneron, członek Izby Deputowanych i Półkownik gwardyi narodowej Paryzkiej, umarł dziś z rana.

Dnia 26 maja

Gazette de France donosi, że Królowa Krystyna nie udaje się do Neapolu, ale do Rzymu, gdzie chce prosić Ojca św. aby stale opierał się żądaniom Królowej Izabelli, w przedmiocie rozwiązania jej małżeństwa.

— Proccs Jenerala Cubières skompromitował bardzo wiele znakomitych osób; zdaje się, że prócz pomienionego Jenerala, wielu innych zapozwanych będzie do sądu.

— Flota francuzka Xięcia Joinville ma się udać pod dowództwem Admirala Mackau, byłego Ministra marynarki, do Archipelagu.

— Mamy wiadomości z Algieru, dochodzące do 15 b m. Marszałek Bugeaud połączył się z innemi kolumnami o pięć godzin na wschód Bardi-Haniza i posunął się w głąb kraju. Jenerał Renauld pokonał na południu plemię Bu Semgum.

— Według urzędowych raportów Gubernatora Bruat z Otahiti, d. 17 grudnia, oddział ochotników, prowadzony przez zbiegą strony przeciwnej, zajął najsilniejszą warownią krajowców, Fautalma, podczas gdy z drugiej strony przypuszczono fałszywy atak. Warownia ta według opisu, stoi na stromiej skale, 100 metrów wysokości, a dostać się do niej można było tylko przy pomocy otworów, wykutych dla postawienia nogi, i kółków wbitych dla utrzymywania się rękami. Skoro się kilku ludzi dostało, przymocowali drabiny sznurowe; a ponieważ oblężeni nie strzegli wcale tej strony, przeto nagle ujrzeli za sobą oddział Francuzów, którym się też bez wystrzału poddali. Zobu stronnice zginął zaden człowiek. Wszyscy inni naczelnicy poddali się w dniach następných, a przed końcem grudnia, jak donosi Gubernator, uznano na Otahiti i Morai protektorat Francji i nastąpiło rozbrojenie mieszkańców.

— Jenerał Montholon, uwolniony z więzienia w Ham, udał się do północnej Ameryki.

— Jenerał Flores przybył do Paryża.

— Z departamentów nadechodzą pocieszające wiadomości o cenach targowych; zboże nawet i w Paryżu spadać zaczyna.

Dnia 27 maja.

Król, Królowa i Xiężniczka Adelaida wyjechali wczoraj, z młodym Xięciem Wirtembergskim, do Chantilly.

— Wczoraj rozeszła się pogłoska, że gabinet, w całym swoim składzie opuszcza urządowanie; z tego powodu *National* wyraża się w następującym sposobie: „Zamieszanie w gabinecie codziennie okazuje się jawniej. Nawet członkowie obu Izb żądają, aby ten stan rzeczy mógł się co najrychlej zakończyć; przekonali się bowiem, że P. Guizot nie może się dłużej utrzymać. Głównym powodem przesilenia jest nowo zasze nieporozumienie między Ministrem spraw zagran. a P. Duchatel, który, aczkolwiek złożony chorobą, domaga się usilnie, aby brat jego otrzymał poselstwo w Neapolu, na co P. Guizot nie chce przyzwolić. Drugim powodem tegoż przesilenia są nieprzyjazne uczucia dla Francji Lorda Palmerstona, który nawet osobiście Króla Ludyka Filipa obraził. Posiadamy dowód w rękę, dany nam do ogłoszenia. Wiemy z pewnością, że kilka osób życzliwych P. Guizot radziło mu złożyć urządowanie; te same osoby udały się następnie do Hr. Molé, chcąc go nakłonić do utworzenia nowego gabinetu. Oto jest proponowany skład jego: P. Molé, Prezes Rady, Minister spraw zagranicznych; P. Dufaure, spraw wewnętrznych; P. Hipolit Passy, skarbu; P. Dode de la Brunerie, wojny; P. Billault, marynarki; P. Vivien, sprawiedliwości; P. Daru, robot publicznych; P. Saint Marc Girardin, oświecenia publicznego, a P. Bignon, handlu. Zmiana gabinetu pociągnie za sobą także zmianę wyższych urzędników w Ministerstwach.“

(1)

дости взвился голубь, свивший свое гнездо под балкономъ. Сегодня какъ и вчера весь городъ будетъ великолѣпно иллюминированъ.

— Изъ Болонн сообщаютъ, что сегодняшній день, какъ тамъ, такъ равно и въ другихъ провинціальныхъ городахъ, празднуемъ былъ съ большимъ торжествомъ. Въ Болонн между прочимъ устроены были триумфальныя ворота.

— Кардиналь Микара нѣсколько поправился, но за то кардиналь Альберини опасно боленъ. По причинѣ его старости (онъ родился въ 1776 году), врачи сомнѣваются на счетъ его выздоровленія. Кардиналь Актонъ, предпринявшій, по совѣту врачей, путешествіе въ Палермо, отправился туда изъ Неаполя въ весьма слабомъ состояніи. Римляне говорятъ, что старинное преданіе снова оправдывается, что всегда одновременно три кардинала должны умереть.

— Аббатство въ Субіако, сдѣлавшееся вакантнымъ послѣ кончины кардинала Полидори, Папа назначилъ для себя и вскорѣ намѣренъ посѣтить оное. Папа постоянно посѣщаетъ въ ночное время монастыри, преимущественно же госпитали, управленіе коихъ пользуется не слишкомъ лестнымъ мнѣніемъ. Недавно, Е. С., не извѣстивъ никого, прибылъ ночью въ самый значительный въ Римѣ госпиталь св. Духа, которому принадлежатъ имѣнія цѣлыми въ нѣсколько милліоновъ талеровъ, и даже банкъ съ обширными вексельными оборотами. Всѣхъ служащихъ Е. С. нашелъ погруженными въ глубокой сонъ, а равно и канониковъ, заведывающихъ этимъ госпиталемъ; одного изъ оставшихся умирающихъ онъ самъ лично напутствовалъ въ вѣчность. Въ негодованіи на сію небрежность канониковъ, объявилъ имъ, что отнынѣ управленіе симъ богоугоднымъ заведеніемъ ввѣрено будетъ монахамъ ордена св. Франциска.

Генуа, 16 Мая.

О'Коннелъ, умирая, просилъ своихъ врачей оставить на нѣкоторое время гробъ свой незакрытымъ, полагая, что онъ подвергнется летаргическому сну. Онъ пламенно желалъ умереть въ Римѣ, по принятіи благословенія Папы; а если бы не могъ туда добраться, то хотѣлъ, чтобы послѣ его смерти, сердце его было послано туда. Сія послѣдняя его воля будетъ исполнена, и тѣло его перевезено будетъ по его же желанію, въ Ирландію.

Испанія.

Мадридъ, 12 Мая.

Всѣ министры отправились вчера въ Аранжуэзъ, для общаго совѣщанія, по многимъ важнымъ вопросамъ, возникшимъ въ слѣдствіе настоящаго положенія двора и государства. Нѣкоторые утверждаютъ, что президентъ министровъ, Г. Пачеко, оставитъ кабинетъ, и что на его мѣсто будетъ назначенъ генералъ Серрано или генералъ Нарваезъ.

— Завтра день рожденія Короля. Королева повелѣла, чтобы по этому поводу, завтра, по полудни, былъ пріемъ въ Аранжуэзѣ. Противъ правилъ этикета, по коему мужчины должны въ такихъ случаяхъ являться въ мундирахъ, а дамы въ парадныхъ платьяхъ; Королева повелѣла, чтобы первые прибыли во фракахъ, а послѣднія въ обыкновенныхъ платьяхъ.

— Полицейскіе чиновники арестовали вчера Г. Гузля, съ коимъ инфантина Жозефина предполагала сочтаться бракомъ, и отвезли его въ Кадиксъ, откуда онъ отправится въ свое отечество, Гаванну. Такъ какъ двумъ дочерямъ инфанта Донъ Франциска дозволено было вступить въ бракъ, несоответственный ихъ сану, то инфантина Жозефина думала, что и она, по примѣру ихъ, можетъ послѣдовать влеченію сердца; въ надеждѣ получить разрѣшеніе Королевы. И такъ, Г. Гузль и Инфантина условились въ томъ, что бракъ долженъ совершиться ночью, 1-го числа сего мѣсяца, для избѣжанія всякаго подозрѣнія, подъ открытымъ небомъ, въ саду дворца Буэн-Ретиро. Свидѣтели пригласили генераловъ Прима и Морено. Но лишь только всѣ эти лица сошлись вмѣстѣ, прибылъ политическій начальникъ съ нѣсколькими полицейскими служителями и арестовалъ священника;

под крѣпкою. Какъ вчера такъ и dziś ма być całe miasto oświecone.

— Z Bolonii donoszą, że dzisiejszy dzień, tak tam jak i w innych miastach prowincjonalnych, z wielką uroczystością będzie obchodzony. W Bolonii pomiędzy innymi wystawiono bramę tryumfalną.

— Kardynał Micara ma się trochę lepiej, ale za to Kardynał Alberghini niebezpiecznie jest chory. Z powodu jego podeszłego wieku (urodził się 1770 r.), lekarze mało mają nadziei o jego wyzdrowieniu. Kardynał Acton, który z porady lekarzy przedsięwziął podróż do Palermo, wyjechał tam z Neapolu w bardzo cierpiącym stanie. Rzymianie mówią, że dawne przysłowie znów się sprawdza, iż zawsze trzech Kardynałów jednocześnie umrzeć musi.

— Opactwo w Subiaco, opróżnione po zgonie Kardynała Polidori, zachował Papież dla siebie i wkrótce odwiedzić je zamysła. Tymczasem zwiedza ciągle nocną porą klasztory, a szczególnie szpitale, których zarząd nie najlepszą ma sławę. Niedawno, nie zawiadomiwszy o tém nikogo, przybył w nocy do największego w Rzymie szpitalu św. Ducha, który posiada w dobrach kilka miliónów talarów, a nawet ma własny swój bank z obszernymi stosunkami wexlowemi. Tych, których jest obowiązkiem czuwać zawsze przy chorych, zastał prawie wszystkich w głębokim śnie pogrążonych, równie jak i Kanoników, którzy tym szpitalem zawiadują; przyczem jednego z opuszczonych umierających sam na śmierć dysponował. Oburzony na tę niedbałość Kanoników, oświadczył im, że odłąd zarząd tego zakładu obejmą zakonnicy reguty św. Franciszka.

Genua, 16 maja.

O'Connel umierając prosił usilnie lekarzy, aby nie kazali zabijać przez czas jakiś trumny, albowiem był pewnym, że będzie znajdował się w letargu. Najgorętszem jego życzeniem było umrzeć w Rzymie, po otrzymaném błogosławieństwie od Piusa IX; gdyby zaś nie mógł tam dojechać, żądał przynajmniej, aby serce jego posłane tam było. Wola ta będzie spełnioną, a zwłoki, według jego żądania, odwiezione zostaną do Irlandyi.

Hiszpania.

Madryt, 12 maja.

Wszyscy Ministrowie udali się wieczorą do Aranjuez, dla wspólnego naradzenia się nad wielą ważnemi kwestyami, wynikającemi z obecnego położenia dworu i kraju. Niektórzy twierdzą, że P. Pacheco, Prezes Ministrów, ustąpi z gabinetu, i że miejsce jego zajmie Jenerał Serano lub Jenerał Narvaez.

— Na jutro przypada rocznica urodzin Króla. Królowa rozkazała, aby z tego powodu były jutro po południu pokoje w Aranjuez. Wbrew zwykłej etykecie, przepisującej mężczyznom ukazanie się w takim razie w mundurach a damom w galowych strojach, rozporządziła Królowa, aby pierwsi przybyli we frakach, a damy w zwyczajném ubraniu.

— Policya aresztowała P. Guëll, któremu Infancka Józefa zamierzała oddać swą rękę, poczem zawieziono go do Kadyxu, żądajac odpłynąć ma do Hawany, ojezyczyn swój. Ponieważ już dwóm córkom Infanta Don Franciszka dozwolono zawrzeć związki stanowi ich nieodpowiednie, przeto i Infancka Józefa, ośmielona tym przykładem, sądziła, iż może iść także za popędem własnego serca, licząc na to, że po dokonaniem zaślubieniu się otrzyma zezwolenie Królowej. Kochająca więc para umówiła się z sobą, że ślub odbędzie się w nocy z d. 1 b. m., i to, dla uniknienia wszelkiego wrażenia, pod gołem niebem, w ogrodzie pałacu Buen-Retiro. Kapłan był zamówiony wezwać na oznaczoną godzinę, a na świadków wezwano Jenerałów Prim i Moreno. Ale gdy już wszystkie te pięć osób się zeszyły, przybył nagle Naczelnik polityczny z kilku policyantami i aresztował duchownego; Infanckę odprowadzono do pałacu jej ojca, a narzeczonemu odejść kazano.

Ифантину отвели во дворецъ родителя, а жениха освободили. Оба генерала утверждали, что они не знали о настоящемъ намѣреніи, и получили приглашеніе для того, чтобы быть свидѣтелями предположенной дуэли.

— Въ Галицію прибыли разныя португальскіе чиновники, спасаясь отъ инсургентовъ, состоящихъ подъ командою генерала Поваоса. Сія послѣдніе овладѣли всею провинціею Тразъ-осъ-Монтесъ, и заняли города: Чавесъ, Браганцу и Алмейду.

— Изъ Лиссабона сообщаютъ, что Испанскій Бригадиръ, маркизъ Эспанья, отправился, 4-го с. м., съ англійскимъ полковникомъ Вилдомъ, въ Оporto, чтобы объявить юнтѣ, что испанскія войска вмѣстѣ съ англійскими выступятъ противъ ней, если она не согласится на условія предложенныя Англіею и принятія Королевою. Испанскій посланникъ въ Лиссабонѣ, Г. д'Эйллоу, тотчасъ по прибытіи маркиза Эспанья въ Лиссабонъ, совѣтовался съ португальскими министрами и англійскимъ посланникомъ относительно сего общаго дѣла. Между тѣмъ генералъ Конча будетъ ожидать съ войсками дальнѣйшихъ повелѣній.

17 Мая.

Въ Газетѣ *Popular* напечатано письмо изъ Аранжуэса, сообщающее изъ достовернаго, какъ уверяютъ, источника, что Королева беременна. Слухъ сей вскорѣ распространился по всему Мадриду.

— Кромѣ жениха ифантины Жозефины, Г. Гуэля, вывезенъ также изъ Мадрита въ Валенсію, наперѣ Фульгенцію, духовникъ Короля, который намѣренъ былъ вѣнчать молодую чету.

— Португальскія власти города Браганцы бѣжали отъ инсургентовъ въ испанскую пограничную крѣпость Пуэбла-де-Сапабрия. 8-го числа с. м. прибыли туда же два офицера изъ инсургентской арміи, и отъ имени опортской юнты потребовали выдачи имъ вещей, которыя власти эти взяли съ собою; имъ отказали въ этомъ. Такъ какъ нѣкоторое число португальскихъ солдатъ, преслѣдуемыхъ инсургентами, вступило на испанскую землю, куда и сіи послѣдніе хотѣли ворваться; то 11-го числа послали изъ Саламанки въ Замору два баталіона и отрядъ артиллеріи.

— Съ португальской границы сообщаютъ, что если бы португальская Королева вынуждена была лишиться короны и оставить Лиссабонъ, то генералъ Конча тотчасъ вступилъ бы со своими войсками въ Португалію, для поддержанія Королевы и объявленія войны какой бы то ни было регенціи. Испанская армія расположена подлѣ самой границы, и снабжена всемъ необходимымъ для экспедиціи.

— Изъ Барселоны сообщаютъ, что 15 числа Бене Тристанъ былъ атакованъ подлѣ Сольсоно, отрядомъ полковника Бахарасъ, который захватилъ его въ плѣнъ и отвелъ въ означенный городъ, гдѣ по распоряженію генералъ-капитана Павія, былъ немедленно разстрѣлянъ. Извѣстіе это почерпнуто изъ достовернаго источника. Присутствіе генералъ-капитана принесло желаемые плоды, и хотя смерть этого военачальника не прекратитъ междоусобій, однако Карлистамъ нанесенъ жестокий ударъ. Сообщаютъ также, что и Росъ-де-Эролесъ, не менѣе извѣстный товарищъ Тристанъ, убитъ въ сраженіи съ правительственными войсками.

ПОРТУГАЛІЯ.

Лиссабонъ, 19 Мая.

Капитанъ судна, пришедшаго изъ Сантъ-Мигеля, извѣщаетъ, что островъ Терсейра объявилъ себя въ пользу Опортской юнты. Правительство Королевы имѣло на сосѣднихъ островахъ 1,600 человекъ войска. — Изъ Анголы получили извѣстіе, что чрезмѣрная жестокость португальскаго правительства относительно Торресъ-Ведрасскихъ плѣнныхъ была причиною, что по прибытіи ихъ въ Анголу, жители объявили себя въ пользу Опортской юнты. Двое изъ ссыльныхъ, графы Бомфинъ и Виллареаль, были провозглашены гражданскимъ и военнымъ губернаторами Анголы.

Оба двѣ Женераловіе твердили, że не wiedzieli o właściwym zamiarze, i tylko otrzymali bezimiennie wezwanie, aby byli świadkami zamierzonego pojedynku.

— Do Gallicyi przybyli różni portugalscy urzędnicy, uciekając przed powstańcami, któremi dowodzi Jenerał Povaos. Ostatni są panami całej prowincyi Tras-os-montes, i zajęli miasta Chaves, Braganza i Almeidę.

— Dowiadujemy się z Lizbony, że Brygadier hiszpański, Margrabia Espana, udał się dnia 4 b. m. z angielskim Półkownikiem Wylde do Oporto, aby oświadczyć Juncie, że wojska hiszpańskie wspólnie z angielskimi przeciwko niej wystąpią, jeżeliby nie przyjęła warunków przez Anglię podanych, a przez Królowę już przyjętych. Poseł hiszpański w Lizbonie, P. d'Ayllon, zaraz po przybyciu Margrabiego Espana do Lizbony, porozumiał się z Ministrami portugalskimi i Posłem angielskim względem tej wspólnej działalności. Tymczasem Jenerał Concha czekać będzie z wojskiem w Braganza na dalsze instrukcje.

Dnia 17 maja.

Dz. *Popular* udziela list z Aranjuez, donoszący, że Królowa znajduje się przy nadziei. Pogłoska ta rozeszła się wnet po całym Madrycie.

— Oprócz P. Guëll, narzeczonego Infantki Józefy, wywieziony także został z Madrytu do Walencyi, gdzie na wygnaniu ma zostawać, ojciec Fulgentio, spowiednik Króla, który miał dawać ślub młodej parze.

— Władze portugalskie miasta Braganza schroniły się przed powstańcami do hiszpańskiej pogranicznej twierdzy Puebla de Sanabria. Dnia 8 b. m. przybyło tamże dwóch oficerów z wojska powstańczego i w imieniu Juntы Oporską zażądali wydania im efektów, które też władze wprowadziły z sobą liczbą żołnierzy portugalskich, ściganych przez Jenerałów powstańczych Das-Antas i Povaos, weszła także na ziemię hiszpańską, gdzie i ci ostatni wkroczyć zagrozili, przeto dnia 11 postano z Salamanki do Zamory dwa bataliony i oddział artylleryi.

— Donoszą od granicy Portugalii, że jeżeliby Królowa portugalska zmuszona była abdykować i Lizbonę opuścić, Jenerał Concha wkroczyłby natychmiast z wojskiem swoim do Portugalii, w celu wspierania Królowej i wypowiedzenia wojny jakiegobądź regencyi. Armia hiszpańska stoi tuż nad samą granicą i zaopatrzona jest we wszystko potrzebne do wyprawy.

— Z Barcelony donoszą, że dnia 15 maja, sławny bohater Karlistów, Benet Tristany, napadnięty został pod Solsoną przez kolumnę Półkownika Baxeras, pojmany, do miasta rzezonego zaprowadzony, i z rozkazu Kapitana Jeneralnego Pavія, niezwłocznie rozstrzelany. Źródło tej wiadomości ma być nader rzetelne. Obecność Kapitana Jeneralnego przyniosła dobre owoce, a lubo śmierć Tristanego nie kończy wojny domowej, jednak sprawa Karlistów ciężką przez to poniosła klęskę. Donoszą także, że i Ros de Eroles, nie mniej głośny towarzysz Tristanego, poległ w bitwie z wojskiem rządowym.

PORTUGALIA.

Lizbona, 19 maja.

Kapitan okrętu, który zawinął z St. Miguel, przyniósł wiadomość, że wyspa Terceira oświadczyła się za Juntą w Oporto. Rząd Królowej miał na pobliskich wyspach 1,600 żołnierzy. Z Angoli otrzymano wiadomość, że nadzwyczajna srogość rządu portugalskiego w postępowaniu z jeńcami wziętymi w niewolę w bitwie pod Torres-Vedras, była przyczyną, że skoro ci przybyli do Angoli, mieszkańcy tameczni oświadczyli się za Juntą w Oporto. Dwaj zesłani: Hrabia Bomfim i Villareal zostali mianowani, pierwszy cywilnym a drugi wojennym Gubernatorem Angoli.

— Юнта въ Порто не соглашается принять предложенныя Англією условия; неприятельскія дѣйствія покажутся приостановлены, въ ожиданіи изъ Лондона новыхъ инструкцій. Англіійскій посланникъ объявилъ португальскому правительству, что англійское министерство отнюдь не переменить предложенныхъ условий, и приступить къ вооруженной интервенціи. (См. Англія и Испанія).

— Изъ Порто получены извѣстія отъ 19 с. м. Тамъ носился слухъ о прибытіи Донъ-Мигуэля; но этому никто не вѣрилъ.

Г р е ц і я .

Аѳины, 10 Мая.

Турецко-Греческій споръ—почти все въ одномъ положеніи; увѣряютъ однако же, что въ слѣдствіе сообщеній, полученныхъ недавно отъ нѣкоторыхъ иностранныхъ Державъ, Г. Колетти готовъ, кажется, дать удовлетвореніе, требуемое Портою.

— По извѣстію, сообщаемому въ *Allg. Zeit.*, греческое правительство, въ дѣль съ Портою, прибѣгло къ посредничеству Австріи.

— Секретарь турецкаго посольства, г. Адамантапулосъ, находящійся въ Аѳинахъ, управляетъ посольскими дѣлами, со времени отъѣзда посла Муссуруса.

О ст ь - И н д і я .

Послѣднія извѣстія изъ Остѣ-Индіи, простираются по 14 Апрѣля; они не сообщаютъ о новыхъ важныхъ событіяхъ, но подтверждаютъ только слухъ, что англійская власть распространяется и усиливается по всюду въ Индіи. И такъ, англійскій резидентъ въ Лагорѣ извѣстилъ Королеву мать и юнаго Короля, ея сына, что имъ воспрещается безъ его дозволенія удалиться изъ столицы. Полковникъ Лауренсъ выразилъ желаніе, чтобы министерскія совѣщанія, въ коихъ должны участвовать англійскіе офицеры, не производились въ Воскресенье. По кончинѣ Короля Удеской страны, случившейся, 13 Февраля, во дворцѣ въ Люкнонѣ, сынъ его, какъ наследникъ, возведенъ былъ на престолъ англійскимъ резидентомъ, полковникомъ Ричмондомъ, въ присутствіи англійскихъ войскъ. На другомъ пунктѣ, Раджи Ропура и Алоо, два принца, находящіеся подъ покровительствомъ Лагора, наказаны Англичанами за измѣну, совершенную ими во время войны съ Сиками; первый лишенъ престола и изгнанъ, а у другаго отнята значительная часть страны. Надѣются, что этотъ примѣръ строгости отклонитъ другихъ князей отъ враждебныхъ предпріятій противъ англійской власти.

— Изъ Кабула получено извѣстіе о внезапной кончинѣ Акбаръ-Хана, который, какъ полагаютъ, былъ отравленъ по приказанію своего отца, Достъ-Могамеда. Этотъ поступокъ противный природѣ, если не можетъ быть оправданъ, то по крайней мѣрѣ можетъ быть объясненъ тѣмъ обстоятельствомъ, что Акбаръ-Ханъ, бывшій наследникъ престола, замыслилъ возмущеніе противъ стараго своего отца, съ намѣреніемъ привести въ исполненіе непріязненные планы противъ англійской власти въ Индіи.

— Въ письмѣ изъ Кабула, напечатанномъ въ газетѣ *Delhi* подтверждаютъ, что Акбаръ-Ханъ присоединился къ союзу, средоточіе коего находится въ Персіи, и коего цѣль состояла въ томъ, чтобы напасть на англійскія владѣнія съ многочисленною армією. Тестъ Акбаръ-Хана, Йаръ-Могаметъ, и нѣсколько кандагарскихъ властей привлечены были къ заговору Персією деньгами; они обѣщали присоединить свои войска къ арміи Акбаръ-Хана. Сосредоточеніе этихъ силъ въ Джеллабадѣ, гдѣ Акбаръ-Ханъ произвелъ имъ смотръ, подтверждаетъ этотъ проектъ. Какъ бы то ни было, по крайней мѣрѣ достоверно извѣстно то, что полученныя генераль-губернаторомъ извѣстія, не допускаютъ сомнѣнія въ дѣйствительности сихъ

— Junta w Oporto nie chce przyjąć warunków, przez rząd angielski podanych; kroki jednak nieprzyjacielsi są zawieszono a tymczasem posłano po nowe instrukcje do Londynu. Poseł angielski oświadczył rządowi Portugalskiemu, że gabinet jego w niczem nie zmieni podanych warunków i w razie ich odrzucenia, wystąpi ze zbrojną interwencją. (Ob. ANGLIA i HISPANIA).

— Z Oporto wiadomości dochodzą także do d. 19-go. Mówiono tam wprawdzie o wyładowaniu Don Miguela, ale tej pogłosce nie dawano wiary.

Г р е ц ы я .

Аѳены, 10 маія.

Турецко-грекскій споръ prawie ciągle zostaje w jednolajnym położeniu; zapewniają jednakże, że w skutek komunikacji, otrzymanych niedawno od pewnych mocarstw zagranicznych, P. Kolettis gotów jest, jak się zdaje, dać zadosyćuczynienie żądane przez Portę.

— Podług wiadomości w *Powszechniej Gazecie Augsburskiej* umieszczonych, rząd grecki dla załatwienia nieporozumień swych z Portą, wezwał pośrednictwa Austrii.

— P. Adamantapulos, Sekretarz poselstwa tureckiego, mieszka ciągle w Atenach i sprawuje obowiązki poselskie po wyjeździe Posła P. Mussurus.

И Н Д И Я В С Х О Д Н И Е .

Оstatnie wiadomości z Indyi Wschodnich, dochodzą do d. 14 kwietnia. Nie donoszą one o żadnem nowem ważnem zdarzeniu, potwierdzają tylko, że władza angielska rozszerza się i utwierdza wszędzie w Indjach. I tak, Rezydent angielski w Lahorze zawiadomił Królowę matkę i młodego Króla jej syna, że im nie wolno bez jego zezwolenia oddalać się daleko ze stolicy. Półkownik Lawrence objawił życzenie, aby Rada Ministrów, na której powinni się znajdować oficerowie angielscy, nie odbywała się nigdy w Niedzielę. Gdy Król kraju Ude umarł d. 13 lutego w pałacu swoim w Luknone, syn jego, jako następca, osadzony został na tronie przez Rezydenta angielskiego, Półkownika Richmond, w przytomności wojska angielskiego. Na innym punkcie, Radzahowie Roopuru i Aloo, dwaj Xiążęta protegowani przez rząd Lahory, zostali ukarani przez Anglików za zdradę, jakiej się dopuścili względem nich w czasie wojny z Sikhami; piérwszy został od tronu usunięty i na wygnanie posłany, a drugi utracił znaczną część kraju. Spodziewają się, że ten przykład surowości odstraszy innych Xiążąt od nieprzyjaznych dla władzy angielskiej przedsięwzięć.

— Z Kabulu otrzymano wiadomość o gwałtownej śmierci Akhbar-Chana, który, jak utrzymują, otruty został z rozkazu własnego ojca, Dost-Mohameda. Czyn ten przeciwny naturze, jest jeżeli nie usprawiedliwiony, to przynajmniej wytłómaczony przez tę okoliczność, że Akhbar-Chan, który był następcą tronu, uknował powstanie przeciw swemu staremu ojcu, w zamiarze przywiedzenia do skutku kroków nieprzyjacielskich przeciw władzy angielskiej w Indjach.

— Korrespondencya datowana z Kabulu i ogłoszona w *Gazecie Delhi*, potwierdza, że Akhbar-Chan przystąpił był do związku, którego ognisko jest w Persyi, a którego celem było napadnięcie z licznem wojskiem na posiadłości angielskie w Indjach. Yar-Mohamed, teść Akhbar-Chana, i kilku naczelników Kandaharu, którzy należeli do spisku, przekupieni byli przez Persyę znacznemi summami, i mieli połączyć swe wojska z armią Akhbar-Chana. Zkoncentrowanie tych sił w Dżellalabad, gdzie Akhbar-Chan odbył ich przegląd, zdaje się potwierdzać ten projekt. Jakkolwiek bądź, to zdaje się pewnem, że otrzymane przez Jeneralnego Gubernatora wiadomości nie dozwalają bynajmniej wątpić o rzeczywistości tych zamiarów. Wiadomość o śmierci Akhbar-Chana nie obudziła w Kabu-

предположений. 9-го Февраля, получено известие о кончине Акбарь-Хана в Кабуль, однако это событие не произвело никакого сочувствия. Нет сомненья, что Акбарь-Ханъ жилъ въ несогласи съ своимъ отцемъ, который не хотѣлъ и думать о войнѣ съ Англичанами, коими онъ былъ радушно принятъ во время своего плѣна.

К И Т А Й.

Последнія известія изъ Китая простираются по 30-е Января; въ пяти гаваняхъ, открытыхъ для общей торговли было спокойно. Въ Гонгъ-Конгъ происходило исполненіе опредѣленія англійскаго суда, приговорившаго къ смертной казни Китайца, уличеннаго въ морскомъ разбоѣ; это — первый примѣръ въ китайскихъ лѣтописяхъ. За пять лѣтъ предъ симъ никто не повѣрилъ бы въ Китаѣ, чтобы подобный приговоръ европейскаго правосудія, могъ быть тамъ исполненъ надъ подданнымъ небеснаго государства. Повѣщенный въ присутствіи всего мѣстнаго народонаселенія, оставленъ былъ въ продолженіе одного часа на висѣлицѣ; жители устроили для него великолѣпное погребеніе.

— Въ *Chinese Repository* сообщаютъ известіе, которому было бы трудно повѣрить, если бы не имѣли вѣрныхъ свѣдѣній о чрезвычайной населенности Китайской Имперіи. Въ этой газетѣ, издаваемой въ Кантонѣ американскими миссіонерами, пишутъ, что въ двухъ округахъ Гокіенской Провинціи, Шапгъ-Хао и Цуанъ-Хао, произошла междоусобная война, или лучше сказать драка между соседними странами, въ которой 24,515 домовъ были разграблены и сожжены, 668 жилищъ разрушены, и 130,638 человекъ убиты или ранены. Кажется, подобнаго рода столкновенія происходятъ внутри страны часто. Правительство не имѣетъ власти воспренятствовать имъ, а можетъ быть, и не очень о нихъ заботится. Говорятъ всякій разъ, что возстаніе не имѣетъ политическаго характера, и китайскія начальства очень мало тревожатся о томъ, какой вредъ можетъ произойти оттого для народонаселенія. Кантонскіе мандарины дозволили недавно жителямъ двухъ селъ убивать другъ друга, потому что дѣло шло только о какихъ-то потеряхъ въ игрѣ. „Страна слишкомъ населена, говорили они; не худо, чтобы люди буйные очистили мѣсто мирнымъ подданнымъ.“

— Въ Пекинской Газетѣ пишутъ: „Правительство провинціи Кiangъ-си, въ которой находится огромное озеро Поингъ, предприняло очистку и увеличеніе многочисленныхъ каналовъ, составляющихъ земледѣльческое богатство страны. Работники нашли въ землѣ нѣсколько камней съ надписями на совершенно неизвѣстномъ языкѣ, также ступы, лампы и нѣкоторую другую утварь, до сихъ поръ никогда невиданную въ Китаѣ. Китайскіе антикваріи терзаются въ предположеніяхъ о происхожденіи этихъ вещей, ибо исторіи считаетъ провинцію, гдѣ онѣ были открыты, одною изъ тѣхъ, которыя были заняты первобытными жителями Имперіи. Наши ученые, пишутъ Англичане, конечно, скоро рѣшили бы загадку, если бы только можно было получить слѣпокъ или факъ-симиле надписей, приведшихъ въ недоумѣніе археологическую ученость Китайцевъ. Не найдутъ ли въ этомъ доказательства, что Восточная Азія была заселена египетскими и ассирійскими выходцами, какъ уже прежде предполагали?“

— Наконецъ Китайцы рѣшились предпринять путешествіе въ Европу. Большая джонка, построенная на Ко-Кенской верфи, 6 Декабря м. г. отплыла изъ Гонгъ-Конга въ Англійю. На кораблѣ семь находится большею частію китайскіе матросы. Корабль везетъ много разныхъ достопримѣчательностей; сверхъ сего, на немъ находится цѣлая труппа китайскихъ танцоровъ, актеровъ и музыкантовъ, которые въ Лондонѣ будутъ давать свои представленія.

лю жалнаго жаду ни сполѣзуча. Незапречена jest rzeczą, że żył w niezgodzie z swym ojcem, który nie chciał nigdy słyszeć o wojnie z Anglikami, od których doznał najlepszego obejścia w czasie niewoli swęj u nich.

С И Н Г.

З Chin ostatnie nowiny dochodzą do 30-go stycznia; wszystko tam było spokojne w pięciu portach otwartych dla handlu powszechnego. W Hong-Kong, pierwszym w dziejach chińskich przykładem, odbyła się egzekucja skazanego przez trybunał angielski na karę śmierci Chińczyka, za zbrodnię piraterji. Przed pięciu laty nikt by nie wierzył w Chinach, iżby taki czyn sprawiedliwości europejskiej mógł być dokonany nad poddanym Niebieskiego Państwa. Powieszony, w obec całej miejscowej ludności, zostawiony był przez godzinę na szubienicy, poczem oddany krewnym, którzy mu sprawili wspaniały pogrzeb.

— W *Chinese Repository* czytamy wiadomość, której trudno byłoby dać wiare, jeźlibyśmy z pewnością nie wiedzieli o nadzwyczajnej ludności cesarstwa Chińskiego. W tej gazecie, wydawanej w Kantonie przez amerykańskich misjonarzy, piszą, że w dwóch okręgach prowincji Ho-Kien: Szang-Chao i Cuen-Chao, wybuchnęła wojna domowa, albo raczej kłótnia między sąsiednimi okolicami, w której zabawano lub spalono 24,515 domów, zniszczono zupełnie 668 chat, i zabito lub raniono 130,638 osób. Zdarze się, że tego rodzaju wypadki trafiają się nader często wewnątrz cesarstwa. Rząd nie jest w stanie położenia im tany, a może też i niewiele na to zwraca uwagi. Powiadają za każdym razem, że powstanie niema charakteru politycznego, a władze Chin-kie nader mało troszczą się o to, jaka zład składa wynika dla samej ludności cesarstwa. Mandyrynowie Kantonscy dozwolili niedawno mieszkańcom dwóch wsi zabijać się nawzajem, jedynie z powodu błahęj kłótni o jakieś oszukaństwo w grze. Kraj jest zbyt zaludniony, mówili ci urzędnicy, nie źle więc jest, aby ludzie burzliwi ustąpili miejsca spokojniejszym poddanym.

— W *Pekińskiej Gazecie* piszą: „Rząd prowincji Kiang-si, gdzie się znajduje ogromne jezioro Pojaug, przedsięwziął niedawno wysłamać i rozszerzyć wielką ilość kanałów, stanowiących rolnicze bogactwo tej krainy. Robotnicy znaleźli w ziemi kilka kamieni z napisami w języku zupełnie nieznanym, jako też stępy, lampy i inne sprzęty, do tąd nigdy w Chinach nie widziane. Chińscy uczeni gubią się w domysłach o pochodzeniu tych rzeczy, albowiem historya uważa tę prowincję, gdzie je odkryto, za jedną z tych, która pierwotni mieszkańcy cesarstwa posiadali. Nasi uczeni, piszą Anglicy, bez wątpienia prędkoby rozwiązali to zagadnienie, jeźliby tylko można było otrzymać odciski lub fac-simile napisów, które wprawiły w wielki kłopot archeologiczną uczoność Chińczyków. Ciekawa rzecz, azali się w tych przedmiotach nie znajdzie dowód, że Azja Wschodnia została zaludniona przez wychodźców Egipskich i Assyryjskich, jak już o tém i dawniej czyniono domysły.“

— Chińczycy odważyli się nareszeie przedsięwziąć podróż do Europy. Wielka dżonka, zbudowana na warsztacie w Ko-Kien, odplynęła niedawno z Hong-Kong do Anglii. Okręt ten, *Ki-Ju* nazwany, osadzony jest po większej części chińskimi majtkami, a zamiast płociennych, opatrzony żaglami z wielkich rogoży. Wziezie on ładunek wszelkich osobliwości chińskich, prócz tego znajduje się na nim cała tруппа chińskich tancerzy, komedianów i muzyków, którzy w Londynie popisywać się mają.